

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням вченої ради
Закладу вищої освіти
«Подільський державний університет»
від _____, протокол № _____

Введено в дію наказом ректора
від _____, № _____

Ректор
_____ Володимир ІВАНИШИН

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА
ПЕРІОДИЧНИЙ ПЕРЕГЛЯД ОСВІТНІХ ПРОГРАМ
В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
(Нова редакція)**

м. Кам'янець-Подільський
2024 р.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	2
2. КЛАСИФІКАЦІЯ, СТРУКТУРА ТА ХАРАКТЕРИСТИКА СКЛАДОВИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ	4
3. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ ТА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ	8
4. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ	22
5. ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ВІДКРИТТЯ, ЗАКРИТТЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ	26
6. КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН-ГРАФІК РОЗРОБКИ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ	28
7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	29
ДОДАТКИ	31

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про порядок розроблення, затвердження та періодичний перегляду освітніх програм в Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII та Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, з метою розроблення, затвердження та періодичного перегляду освітніх програм в Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» (далі – Університет).

Положення ґрунтується на засадах постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», наказу МОН від 15.05.2024 р. № 686 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

Положення визначає основні засади та порядок розроблення, затвердження та періодичного перегляду освітньої програми.

Основні терміни Положення та їх визначення:

Акредитація – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти, що здійснюється за визначеними Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних

навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти, та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається закладом вищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

2. КЛАСИФІКАЦІЯ, СТРУКТУРА ТА ХАРАКТЕРИСТИКА СКЛАДОВИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

У рамках однієї спеціальності Університетом можуть реалізуватися декілька освітніх програм (далі – ОП). Профільна спрямованість, обумовлена істотними особливостями предметної сфери програми, переліком програмних компетентностей, програмними результатами чи переліком освітніх

компонентів. Для ОП бакалавра мінімум 50% обсягу має бути спрямовано на забезпечення результатів навчання за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти; для ОП магістра мінімум 35% обсягу має бути спрямовано на забезпечення результатів навчання за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти (мінімум 50% – для спеціальностей медичного, фармацевтичного та ветеринарного спрямувань). Обсяг ОП відповідає нормативам затверджених стандартів вищої освіти.

При організації різних форм навчання, визначених Положенням про організацію освітнього процесу Закладу вищої освіти «Подільський державний університет», структура, обсяг, зміст і результати ОП за певним рівнем вищої освіти не повинні відрізнятися між собою.

Обсяг освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти та тривалість навчання визначається стандартами вищої освіти та затвердженими правилами прийому на навчальний рік. Тривалість навчання за заочною формою не може перевищувати термін навчання за денною формою більш як на 25%.

2.1. Види основних освітніх програм

У сфері вищої освіти університет здійснює підготовку за:

- освітніми програмами бакалавра;
- освітніми програмами магістра;
- освітніми програмами доктора філософії.

За предметом освітні програми можуть:

- відповідати одній спеціальності;
- бути міждисциплінарними.

2.2. Вимоги стандарту вищої освіти до освітньої програми

Стандарти вищої освіти встановлюють такі вимоги до освітньої програми:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;

- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- вимоги професійних стандартів (у разі їхньої наявності).

2.3. Структура ОП

До структури освітньої програми входять:

- передмова (склад групи осіб, освітня та/або професійна кваліфікація яких відповідає ОП);
- профіль освітньої програми (загальна інформація, мета, характеристика, придатність випускників до працевлаштування, основні складові викладання та оцінювання, програмні компетентності, програмні результати навчання, ресурсне забезпечення програми, можливості академічної мобільності);
- перелік освітніх компонентів із зазначенням кількості кредитів;
- структурно-логічна схема вивчення освітніх компонентів;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам ОП;
- матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам ОП.

2.3.1 У передмові обов'язково зазначається інформація про гаранта та групу розробників (проектну групу/групу осіб освітня та/або професійна кваліфікація яких відповідає ОП) та про зовнішніх рецензентів ОП (не менше трьох осіб, які є провідними фахівцями в академічному та/або фаховому середовищі предметної області програми). Вказуються автори рецензії (прізвище, ім'я, по батькові, посада, назва підприємства (організації, компанії)). Рецензії та відгуки є обов'язковим додатком до програми. Рецензія-відгук формується зовнішніми стейкхолдерами (підприємства, організації, компанії тощо) з метою оцінки визначених у освітній програмі очікуваних

результатів навчання (компетентностей), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

2.3.2 Профіль ОП визначає її характерні риси, місце в освітньому просторі, співвідношення з тематикою наукових досліджень. Він розробляється для полегшення розуміння ОП зацікавленими сторонами: абітурієнтами, здобувачами вищої освіти, роботодавцями, дослідниками, викладачами, випускниками закладів вищої освіти, професіоналами, керівниками закладів вищої освіти, агенціям забезпечення якості, відповідними структурами щодо ліцензування й акредитації тощо.

Дані профілю ОП є частиною інформаційного пакету Університету, на основі якого формується додаток до диплома. Додаткова інформація про дані профілю розміщена у шаблоні ОП (на сайті закладу у розділі Навчальна робота→Нормативні документи→Шаблони).

2.3.3 Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їхня логічна послідовність.

Перелік освітніх компонентів відображає розподіл ОП на окремі освітні компоненти та логічну послідовність їхнього вивчення, інших типів складових навчального курсу, навчальної та виробничої практики, дослідницьких проєктів, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів.

Перелік включає назви (шифр) навчальних дисциплін (обов'язкові (нормативні) та вибіркові), практик, курсових і кваліфікаційних (дипломних) робіт та їхній обсяг у кредитах ЄКТС з розподілом за навчальними семестрами.

Вибіркові освітні компоненти зазначаються відповідними шифрами, що регламентуються процедурою вибору вибірових дисциплін здобувачем вищої освіти зазначеною у Положенні про організацію освітнього процесу в Закладі вищої освіти «Подільський державний університет».

2.3.4 Форми атестації здобувачів вищої освіти.

Подається інформація про форми підсумкової атестації, які отримує випускник на основі її успішного проходження.

2.3.5 Матриці відповідності.

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОП є відображення структурно-логічних зв'язків між змістом ОП (переліком навчальних дисциплін) і запланованими програмними компетентностями.

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентами ОП є відображенням структурно-логічних зв'язків між змістом ОП і запланованими програмними результатами.

2.4. ОП використовується для:

- провадження освітньої діяльності для здобувачів вищої освіти на певному рівні вищої освіти;
- акредитації освітньої програми й інспектування освітньої діяльності за спеціальністю;
- розроблення навчальних планів і робочих навчальних планів;
- формування індивідуальних планів студентів;
- формування силлабусів, робочих програм навчальних дисциплін, практик, змісту індивідуальних завдань;
- акредитації освітньої програми;
- внутрішнього й зовнішнього контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти.

3. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ ТА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

3.1 Розроблення освітньої програми

Нова ОП розробляється на основі стандартів освітньої діяльності та стандартів вищої освіти з урахуванням вимог професійних стандартів у відповідній професійній області (за наявності останніх).

Розроблення нової ОП містить такі етапи:

- I етап – формування проектної групи та призначення гаранта освітньої програми, залучення до процесу обговорення усіх зацікавлених осіб;
- II етап – аналіз актуальності ОП та оцінювання достатності наявних ресурсів;

- III етап – визначення профілю ОП;
- IV етап – визначення освітнього змісту ОП та розроблення навчального плану;
- V етап – розроблення системи оцінювання якості ОП з метою її удосконалення.

3.1.1. I етап – формування проєктної групи та призначення гаранта освітньої програми, залучення до процесу обговорення усіх зацікавлених осіб.

Розроблення, моніторинг та перегляд кожної ОП здійснюється гарантом, проєктною групою, робочою групою.

Проектні групи формуються окремо за кожною ОП всіх рівнів вищої освіти на період її розроблення. За необхідності, проєктні групи можуть також формуватися для моніторингу, перегляду, проведення процедур зовнішнього оцінювання (ліцензування, акредитація), самооцінювання або інших необхідних процедур для забезпечення якості освітньої програми.

Склад проєктної групи ОП затверджується наказом ректора Університету за поданням декана факультету/директора інституту на підставі пропозицій кафедри. Очолює проєктну групу її керівник – гарант освітньої програми, який координує діяльність та функціональні обов'язки проєктної та робочої груп.

До складу проєктної групи мають входити не менш як три особи, які мають освітню та/або професійну кваліфікацію, науковий ступінь та/або вчене звання відповідні освітній програмі, та працюють у закладі освіти за основним місцем роботи. Для освітнього ступеня магістра у складі групи повинно бути не менш однієї особи, яка має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора; для освітнього ступеня доктора філософії у складі групи повинно бути не менш двох осіб, які мають науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора.

Із метою забезпечення участі в розробці, моніторингу та перегляду ОП зацікавлених сторін до діяльності гаранта та проєктної групи за поданням гаранта можуть долучатися представники науково-педагогічного складу

(група забезпечення ОП), здобувачі вищої освіти, представники студентського самоврядування, роботодавці та випускники, що формують **робочу групу**.

Гарант освітньої програми – науково-педагогічний або науковий працівник, який несе відповідальність за її якість, має освітню та/або професійну кваліфікацію, відповідну освітній програмі, а також науковий ступінь та/або вчене звання та працює в закладі освіти за основним місцем роботи, призначається наказом ректора із групи забезпечення спеціальності за поданням декана факультету/директора інституту.

Одна особа одночасно може бути гарантом тільки однієї ОП.

Основні завдання та функціональні обов'язки гаранта освітньої програми.

Під час **започаткування** та розроблення освітньої програми гарант у взаємодії зі всіма зацікавленими учасниками освітнього процесу та структурними підрозділами Університету:

– визначає та узгоджує цілі освітньої програми з місією та стратегією Університету;

– координує розробку освітньої програми, навчального плану та навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів освітньої програми;

– забезпечує відповідність змісту освітньої програми стандарту вищої освіти спеціальності за наявності, а у разі його відсутності – відповідність програмних результатів навчання дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня;

– забезпечує досягнення унікальності і інноваційності, галузевих і регіональних особливостей змісту освітньої програми;

– аналізує наявність відповідного кадрового і матеріально-технічного забезпечення освітньої програми Ліцензійним умовам.

Під час **реалізації** освітньої програми гарант:

– взаємодіє з відділом ліцензування, акредитації та якості освіти, навчально-методичним відділом та іншими підрозділами Університету в

напрямку забезпечення якості освітньої діяльності за відповідною освітньою програмою;

– забезпечує своєчасність виконання процедур періодичного перегляду освітньої програми з урахуванням пропозицій зацікавлених сторін (науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, представників студентського самоврядування, випускників, роботодавців, інших) та тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого і регіонального контексту, а також позитивного досвіду реалізації аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм;

– здійснює моніторинг кадрового забезпечення освітньої програми, на відповідність науково-педагогічних працівників, які задіяні в реалізації освітньої програми, кваліфікаційним вимогам, згідно Ліцензійних умов, що необхідні для забезпечення освітніх компонентів освітньої програми;

– надає відділу ліцензування, акредитації та якості освіти проєкт оновленої освітньої програми для перевірки на відповідність із наявним стандартом вищої освіти спеціальності або у разі відсутності стандарту дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня та оприлюднення на офіційному веб-сайті Університету з метою отримання пропозицій зацікавлених сторін;

– контролює за вчасним наданням та оновленням на веб-сайті Університету інформації стосовно освітніх компонентів освітньої програми;

– долучається до проведення заходів із популяризації та дотримання принципів академічної доброчесності серед науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти, які навчаються за відповідною освітньою програмою;

– визначає спільно з фахівцями відділу міжнародного співробітництва, практики та академічної мобільності перспективи та можливості академічної мобільності здобувачів;

– аналізує інформацію щодо кар'єрного шляху випускників.

Під час акредитації:

– координує роботу щодо підготовки відомостей самооцінювання освітньої програми та супровідних документів, що підтверджують наведену в них інформацію, забезпечує своєчасність їх розміщення на офіційному веб-сайті Університету та подання в електронній формі через офіційний портал НАЗЯВО;

– виконує функції контактної особи від Університету з питань, пов'язаних з акредитацією освітньої програми із НАЗЯВО;

– обговорює із адміністрацією Університету та погоджує з експертною групою програму візиту експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи та розміщує її на офіційному веб-сайті Університету;

– сприяє, у визначений програмою візиту час, присутності осіб, з якими заплановані індивідуальні співбесіди, інтерв'ю, фокус групи;

– ознайомлення зі звітом експертної групи щодо проведеної акредитаційної експертизи та підготовка, погодження із адміністрацією Університету зауважень до звіту експертної групи та подання в електронній формі через офіційний портал НАЗЯВО (у разі необхідності);

– ознайомлення та підготовка відповіді на проєкт експертного висновку ГЕР, погодження із адміністрацією Університету та подання в електронній формі через офіційний портал НАЗЯВО (у разі необхідності);

– участь у засіданнях галузевої експертної ради та НАЗЯВО, де розглядається акредитаційна справа (у разі необхідності);

В 10-ти денний термін після рішення НАЗЯВО гарант подає до відділу ліцензування, акредитації та якості освіти витяг з протоколу засідання робочої групи щодо аналізу отриманих зауважень та рекомендацій НАЗЯВО із запропонованими рекомендаціями щодо усунення виявлених недоліків, з метою подальшого обговорення на засіданні науково-методичної ради Університету.

У межах виконання своїх функціональних обов'язків **гарант має право:**

– бути присутнім та висловлювати свою думку на засіданнях робочих

груп, засіданнях кафедри, вченої ради університету, на яких розглядаються питання, що стосуються реалізації освітньої програми;

- вносити пропозиції щодо затвердження, перегляду або оновлення освітньої програми та навчального плану;

- вносити обґрунтовані пропозиції щодо формування та зміни кадрового складу науково-педагогічних (наукових) працівників, які забезпечують освітній процес у відповідності до освітньої програми;

- брати участь у засіданнях апеляційних комісій з питань оскарження результатів підсумкового контролю та вирішення конфліктних ситуацій;

- отримувати від будь-якого структурного підрозділу університету інформацію для оформлення відомостей про самооцінювання освітньої програми;

- залучати до підготовки та проведення акредитації освітньої програми членів групи забезпечення, а також інших працівників університету;

- надавати пропозиції щодо формування та розподілу навчального навантаження за освітньою програмою;

- ініціювати (з обґрунтуванням) акредитацію освітньої програми.

Стимулювання діяльності гаранта

Після проходження акредитації ОП з підсумковою оцінкою А/В в розрізі кожного критерію, за поданням декана факультету/директора інституту гарант отримує разове матеріальне заохочення та моральне стимулювання (грамота, відзнака ректора тощо).

За виконання обов'язків гаранта науково-педагогічному працівнику нараховується визначена кількість балів під час рейтингово оцінювання діяльності, а також додаються бали за формування відомостей про самооцінювання освітньої програми.

У Нормах часу для планування й обліку навчальної, наукової, методичної, організаційної та виховної роботи науково-педагогічних працівників у розділі Методична робота гарантам додатково фіксуються години за формування відомостей про самооцінювання освітньої програми.

3.1.2 II етап - аналіз актуальності ОП та оцінювання достатності наявних ресурсів.

Аналіз актуальності ОП полягає у встановленні суспільної потреби в ОП, її потенціалі шляхом консультацій із зацікавленими сторонами (здобувачами вищої освіти, випускниками Університету, роботодавцями, науковою спільнотою, професіоналами-практиками тощо), з'ясуванні виконання основних умов її запровадження.

Гарант, проектна група проводять аналіз ринку освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому ОП, аналіз ринку праці, на який орієнтована нова ОП, можливостей майбутнього працевлаштування для потенційних випускників.

Також, гарант виходячи з прогнозованої структури ОП, із урахуванням Ліцензійних умов, за результатами консультацій із профільними службами Університету здійснює попередню загальну оцінку достатності наявних ресурсів (кадрових, фінансових, організаційних тощо) для її реалізації та потреби залучення зовнішніх ресурсів.

3.1.3. III етап – визначення профілю ОП.

Профіль програми складається розробниками ОП як короткий документ, створений для представлення в усталеній формі загальної інформації про ОП.

Визначення профілю полягає: у визначенні мети ОП; цілей ОП (які повинні відповідати місії і стратегії Університету); загальних та фахових програмних компетентностей, які повинні бути досягнуті в результаті навчання; кінцевих (програмних) результатів навчання з урахуванням:

- а) положень Національної рамки кваліфікацій;
- б) вимог стандартів вищої освіти та встановлення необхідного обсягу ОП у кредитах ЄКТС;
- в) вимог професійних стандартів;
- г) позицій та потреб зацікавлених сторін;
- д) тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та

іноземних освітніх програм.

Програмні компетентності (описані за видами: інтегральні, загальні, спеціальні) визначають специфіку ОП. Компетентності випускника відображають погляд роботодавця (замовника) на освітню та професійну підготовку потенційного працівника.

Основою для формулювання програмних компетентностей ОП є перелік компетентностей стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю (за відсутності стандарту використовуються дискриптори Національної рамки кваліфікацій). Цей перелік може бути доповнений кількома (не більше 2-3) компетентностями, що визначаються специфікою ОП, потребами регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців).

Інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.

Загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Набір компетентностей має відповідати визначеному рівню ОП.

Програмні результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Перелік програмних результатів навчання має корелюватися з визначеним переліком загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей.

Основою для формулювання програмних результатів навчання ОП є перелік програмних результатів навчання стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю (за відсутності стандарту використовуються дискриптори Національної рамки кваліфікацій). Цей перелік може бути доповнений кількома (не більше 2-3) програмних результатів навчання, що визначаються специфікою потреб регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців).

Кореляція результатів навчання програмним компетентностям перевіряється за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання за ОП.

3.1.4 IV етап – визначення змісту ОП та розроблення навчального плану.

Визначення змісту освітньої програми охоплює такі етапи:

1) складання переліку освітніх компонентів ОП:

- визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожного компонента;

- визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання;

- перевірка охоплення ключових загальних та предметно-спеціалізованих компетентностей.

2) обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану;

3) розроблення програм навчальних дисциплін.

На підставі програмних компетентностей та програмних результатів навчання гарант разом із проектною групою, групою забезпечення, заступниками декана факультету/директора інституту з навчальної роботи:

- визначає загальний бюджет часу – обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити;

- здійснює структурування результатів навчання (навчальних дисциплін, інших складових навчального курсу, практик, дослідницьких проєктів, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів) та розподіляє кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів.

При визначенні кредитів ЄКТС освітнім компонентам ОП слід віддавати перевагу індивідуальному підходу, коли обсяг кредитів ЄКТС для освітнього компоненту залежить від переліку та складності результатів навчання, опису прогнозованої навчальної діяльності, оцінки навантаження, обговорення групою забезпечення.

Визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожного освітнього компоненту. Виходячи з програмних компетентностей та програмних результатів навчання, гарант залучаючи групу забезпечення має сформулювати результати навчання, які повинні бути досягнуті в межах кожного освітнього компонента.

Визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання. Гарант, група забезпечення мають погодити спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання.

Перевірка охоплення ключових загальних та предметно-спеціалізованих компетентностей. Гарант, проєктна група мають перевірити розвиток ключових загальних і спеціальних компетентностей, а також перевірити, чи всі програмні ключові загальні та спеціальні компетентності охоплюються обов'язковими компонентами освітньої програми.

Гарант, проєктні групи мають провести узгодження результатів навчання та програмних компетентностей:

- узгодження програмних результатів навчання з Національною рамкою кваліфікацій;
- узгодження програмних результатів навчання зі стандартами вищої освіти;
- узгодження дисциплінарних результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньої програми);
- узгодження результатів вивчення навчальної дисципліни з програмними

результатами навчання (Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми);

- узгодження методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання;

- узгодження методів оцінювання відповідно з дисциплінарними та програмними результатами навчання.

Робота над навчальним планом передбачається на етапі визначення переліку компонент ОП та формування структурно-логічної схеми. Під час формування навчальних планів необхідно враховувати вимоги затверджених стандартів вищої освіти у частині освітньо-кваліфікаційних характеристик для відповідної спеціальності й освітнього ступеня.

Навчальний план містить відомості про спеціальність, освітній або освітньо-науковий рівень, кваліфікацію, нормативний термін навчання, графік освітнього процесу, розділи теоретичної, практичної підготовки, обов'язкові і вибіркові компоненти освітньої програми (із фіксацією їх обсягу в кредитах ЄКТС і кількості годин навчальних занять), спеціалізацію (за наявності), відомості про кількість і форми семестрового контролю, підсумкову атестацію, загальний обсяг навчального часу за весь нормативний термін навчання та його поділ на час навчальних занять та час, відведений на самостійну навчальну роботу, а також поділ обсягу навчального часу за окремими формами занять з кожної навчальної дисципліни та за весь термін навчання загалом.

При призначенні кредитів ЄКТС освітнім компонентам ОП слід віддавати перевагу індивідуальному підходу, коли обсяг кредитів ЄКТС для освітнього компоненту залежить від переліку та складності результатів навчання, опису прогнозованої навчальної діяльності, оцінки навантаження, обговорення викладацьким складом. Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінки навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання. Мінімальна кількість кредитів ЄКТС для освітнього компоненту складає 3 кредити ЄКТС. Семестри, як правило,

встановлюються обсягом по 30 кредитів тобто 60 кредитів на навчальний рік, або пропорційно тривалості визначених університетом періодів навчання (разом з екзаменаційними сесіями).

Розроблення робочих програм навчальних дисциплін. Робочі програми навчальних дисциплін розробляються на кафедрах факультетів/інститутів згідно з вимогами розроблених освітніх програм.

Гарант, проєктна група, група забезпечення можуть надавати пропозиції та зауваження щодо змісту програм навчальних дисциплін.

Робоча програма навчальної дисципліни розробляється на термін дії навчального плану. Зміст освітніх компонентів повинен переглядатися та корегуватися щороку групою забезпечення враховуючи наукові досягнення та сучасну практику у відповідній галузі.

Форми та методи навчання й викладання на ОП повинні сприяти досягненню програмних результатів навчання.

На підставі робочої програми навчальної дисципліни на поточний навчальний рік на кафедрах розробляються відповідні інструктивно-методичні матеріали.

3.1.5. V етап – розроблення системи оцінювання якості освітньої програми з метою її удосконалення.

За якість освітньої програми відповідальність несуть гарант, проєктна група, а також НПП, які її реалізують. З метою контролю за якістю освітніх програм та їх вдосконалення проводяться різні процедури моніторингу, оцінювання та визнання якості ОП: зовнішні, внутрішні.

Основними процедурами **зовнішнього оцінювання** та визнання якості ОП є: акредитація освітніх програм Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти; постакредитаційний моніторинг; міжнародна експертиза освітніх програм.

Акредитація освітніх програм Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти чи іншими акредитованими юридичними особами, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності

закладів освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти затвердженого наказом МОН №686 від 15.05.2024. Акредитація здійснюється шляхом проведення процедури акредитації, що включає доекспертну підготовку матеріалів акредитаційної справи, акредитаційну експертизу, розгляд та прийняття рішень Національним агентством. Акредитація проводиться відповідно до 10 Критеріїв оцінювання якості освітньої програми, які наведені у додатку 1 зазначеного вище положення.

Постакредитаційний моніторинг – оцінювання Національним агентством виконання наданих за результатами акредитації рекомендацій та/або відповідності Критеріям. Національне агентство здійснює постакредитаційний моніторинг акредитованих ним освітніх програм на безоплатній основі.

Постакредитаційний моніторинг здійснюється на підставі рішення Національного агентства на третьому році після отримання акредитації відповідно до графіка проведення постакредитаційного моніторингу.

Основні етапи постакредитаційного моніторингу визначені у розділі IV «Постакредитаційний моніторинг» Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти затвердженого наказом МОН №686 від 15.05.2024.

Міжнародна експертиза освітніх програм – процедура оцінювання якості ОП визнаними і авторитетними міжнародними експертами в тій науково-освітній галузі, в якій реалізується така ОП, тобто акредитація освітніх програм іноземними акредитаційними агентствами (Перелік іноземних акредитаційних агентств та агентств із забезпечення якості вищої освіти, які видають сертифікати про акредитацію освітніх програм, що визнаються в Україні).

Процедура визнання сертифікатів про акредитацію ОП виданих іноземними агентствами визначена розділом V «Акредитація освітніх програм іноземними акредитаційними агентствами» Положення про акредитацію

освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти затвердженого наказом МОН №686 від 15.05.2024.

Основними процедурами **внутрішньої оцінки** якості ОП є:

- самооцінювання освітньої програми, (щорічний моніторинг та перегляд ОП робочими групами), яке може проводитися за ініціативою адміністрації університету, так і з ініціативи гаранта ОП з метою планових процедур контролю якості. Залежно від цілей проведення самооцінювання визначаються процедури і терміни його проведення. Для проведення моніторингу ОП гарантом організується створення робочої групи із залученням представників ключових роботодавців, здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників групи забезпечення ОП, студентського самоврядування і (по можливості) її випускників. Засідання робочих груп фіксується протоколом засідання. Основні етапи моніторингу визначені розділом IV «Порядок реалізації, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми» даного положення;

- внутрішня акредитація освітньої програми – оцінювання якості освітньої програми та освітньої діяльності групи забезпечення за цією програмою на предмет відповідності стандарту вищої освіти, спроможності виконання вимог стандарту, а також досягнення заявлених у програмі результатів навчання відповідно до *Критеріїв оцінювання якості освітньої програми* (додаток 1). Критерії застосовуються з урахуванням стандартів і рекомендацій із забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. Внутрішня акредитація в університеті відбувається до окремо розробленого порядку (додаток 2).

З метою оцінювання якості освітньої програми та її удосконалення проводиться опитування здобувачів вищої освіти, роботодавців, випускників (анкетування, опитування, інтерв'ювання тощо).

4. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО

ПЕРЕГЛЯДУ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

4.1 Порядок реалізації освітньої програми.

Порядок реалізації освітньої програми визначається Положенням про організацію освітнього процесу в Закладі вищої освіти «Подільський державний університет». Для планування освітнього процесу відповідно до кожної ОП розробляється навчальний план та робочий навчальний план. У навчальному плані визначаються щорічні особливості організації освітнього процесу для кожної ОП та зміст варіативної частини.

4.2 Управління освітньою програмою.

Управління освітньою програмою здійснюється на адміністративному та академічному рівнях.

Адміністративне управління ОП здійснює деканат/дирекція відповідного факультету/інституту, на якому вона реалізується. У разі, якщо ОП реалізується більш ніж одним факультетом/інститутом, адміністративне управління закріплюється за одним з них.

До функцій адміністративного управління ОП належать:

- організація та управління матеріально-технічним та інфраструктурним забезпеченням;
- інформаційне та навчально-методичне забезпечення в частині надання доступу до інформаційних, бібліотечних та інших загальних ресурсів факультету/інституту;
- профорієнтаційна робота з потенційними вступниками;
- взаємодія з випускниками, роботодавцями, професіоналами тощо;
- координація забезпечення якості освітньої програми, що реалізується на факультеті/інституті;
- організація проведення самооцінювання освітньої програми.

4.3 Моніторинг освітньої програми.

Моніторинг освітньої програми здійснюється з метою визначення, чи є призначення кредитів, означені результати навчання та розраховане навчальне навантаження досяжними, реалістичними та відповідними. Моніторинг може

здійснюватися адміністрацією закладу, а також гарантом ОП, проектною групою, робочою групою. Суттєвим елементом для перевірки та перегляду ОП є зворотний зв'язок із зацікавленими сторонами. Адміністрація, гарант, проектна група, робоча група мають інформувати здобувачів вищої освіти і НПП про мету моніторингу та спосіб його здійснення, щоб забезпечити точність та високий відсоток наданих відповідей.

Моніторинг може проводитися у різний спосіб – анкетування, опитування, інтерв'ювання (у тому числі здобувачів вищої освіти, випускників та роботодавців з метою аналізу їх власного досвіду), моніторинг досягнутих результатів, оцінювання ОП на відповідність критеріям забезпечення якості освітніх програм тощо.

4.3.1 Вимоги до розвитку освітньої програми, науково-педагогічних працівників, які її реалізують та навчального середовища Університету.

Під час моніторингу ОП враховуються освітньої програми та науково-педагогічних працівників, які її реалізують:

- розвиток є безперервним процесом;
- до розвитку залучені здобувачі вищої освіти і роботодавці;
- НПП, які реалізують освітню програму, ознайомлені з її цілями та своєю роллю у їх досягненні, проходять процедуру конкурсного відбору, що регулюється Положення про порядок заміщення вакантних посад у Зкладі вищої освіти «Подільський державний університет»;
- система зворотного зв'язку (за участю здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців, викладачів) є ефективною, а її результати прикладними;
- кваліфікація НПП, які реалізують освітню програму, відповідає вимогам, встановленим законодавством;
- НПП, які реалізують освітню програму, мають відповідний рівень викладацької компетентності;
- НПП, які реалізують освітню програму, беруть участь у наукових

дослідженнях і розробках;

- НПП, які реалізують освітню програму, співпрацюють із зацікавленими особами поза межами університету;

- система розвитку персоналу є ефективною: НПП, які реалізують освітню програму, мають можливості для самовдосконалення та саморозвитку, проводяться регулярні інтерв'ю (анкетування) та/або застосовуються інші методи розвитку персоналу;

- запрошені НПП (у тому числі із закордонних закладів вищої освіти) залучені до викладання у межах освітніх програм;

- НПП, які реалізують освітню програму, регулярно використовують у подальшому свої знання та навички поза університетом та беруть участь у конференціях;

- кількість штатних НПП визначається на основі їхніх обов'язків, обсягів викладання і кількості здобувачів вищої освіти та є цілком достатньою для досягнення цілей і результатів навчання;

- вимоги для вступу на навчання здобувачів вищої освіти базуються на якостях, необхідних для досягнення результатів навчання;

- система консультивання здобувачів вищої освіти (щодо навчання, кар'єри тощо) є ефективною;

- оцінка результатів навчання включає в себе зворотний зв'язок здобувачів вищої освіти, який підтримує їх розвиток;

- здобувачі вищої освіти беруть участь у програмах міжнародної мобільності;

- відсоток здобувачів вищої освіти, які беруть участь у академічній мобільності є стійким або зростає;

- здобувачі вищої освіти залучені у процес прийняття рішень на різних інституційних рівнях.

Навчальне середовище Університету:

- включає всі приміщення, що необхідні для проведення навчання (аудиторії, тренінгові аудиторії, лабораторії, кімнати для самостійної роботи

та відпочинку здобувачів вищої освіти тощо);

- має достатній потенціал, враховуючи кількісний склад здобувачів вищої освіти;

- обладнано відповідно до сучасних вимог.

4.4 Перегляд освітніх програм.

Перегляд освітніх програм з метою їх удосконалення здійснюється у формах *оновлення або модернізації*. Освітня програма щорічно *оновлюється* в частині усіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних результатів навчання.

Підставою для оновлення ОП можуть бути:

- ініціатива і пропозиції адміністрації, гаранта та/або науково-педагогічних працівників, які її реалізують;

- результати самооцінювання ОП, внутрішньої акредитації;

- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик тощо).

Оновлена освітня програма має пройти затвердження в установленому даним положенням порядку.

Модернізація освітньої програми має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також мети (місії), програмних навчальних результатів.

Модернізація ОП може проводитися з:

• ініціативи керівництва Університету/факультету/інституту у разі незадовільних висновків про її якість в результаті само обстеження або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти;

• ініціативи гаранта освітньої програми за відсутності набору вступників на навчання;

• ініціативи групи забезпечення з метою врахування змін, що відбулися в науковому, професійному полі, в яких реалізується ОП, а також змін ринку

освітніх послуг або ринку праці;

- наявності висновків про недостатньо високу якість за результатами різних процедур оцінки якості ОП.

Модернізована освітня програма разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження у встановленому даним положенням порядку.

Значним вважається оновлення складу ОП (складу дисциплін, практик та їх обсягу в кредитах ЄКТС) більше, ніж на 50%.

До оновлення та модернізації освітніх програм залучається робоча група (представники роботодавців, зовнішні відносно ОП експерти (як із професійної спільноти Університету, так і незалежні, які обов'язково додають рецензії), здобувачі, НПП). На початку навчального року відповідно до наказу ректора гарант організовує створення робочої групи, склад якої затверджується на установчому засіданні. Вимоги до робочої групи зазначені у шаблоні протоколу засідання робочої групи (розміщений на сайті закладу у розділі Навчальна робота→Нормативні документи→Шаблони).

5. ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ВІДКРИТТЯ, ЗАКРИТТЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

5.1 Затвердження ОП.

Всі нові, оновлені та модернізовані ОП мають пройти єдиний порядок затвердження, що містить їх послідовний розгляд такими підрозділами:

5.1.1 висновок робочої групи, із врахуванням попередніх консультації із здобувачами вищої освіти та потенційними роботодавцями для випускників програм, є підставою для передавання матеріалів на розгляд вченої ради факультету;

5.1.2 позитивне рішення вченої ради факультету є підставою для розгляду ОП науково-методичною радою університету;

5.1.3 позитивне рішення науково-методичної ради університету, яка оцінює відповідність ОП всім вимогам, що ставляться до освітніх програм університету є рекомендаційним для вченої ради університету;

5.1.4 затвердження вченою радою університету.

Перелік документів, необхідних для відкриття освітньої програми, що подаються для розгляду на засідання науково-методичної ради університету та затвердження вченою радою університету:

- копія наказу ректора про затвердження гаранта та складу проєктної групи;
- освітньо-професійна програма;
- навчальний план підготовки фахівців;
- витяг з протоколу засідання вченої ради факультету;
- зовнішні рецензії стейкхолдерів.

За результатами розгляду освітньої програми вчена рада університету може прийняти рішення про її затвердження, направлення на доопрацювання або про відмову в затвердженні.

5.2 Відкриття освітньої програми та набір здобувачів вищої освіти.

Набір здобувачів вищої освіти на навчання за ОП здійснюється приймальною комісією університету централізовано, згідно з Правилами прийому до університету.

Освітня програма може бути внесена до правил прийому й на навчання за нею може бути оголошено набір здобувачів вищої освіти лише за умови затвердження ОП і наявності ліцензії на певному рівні вищої освіти або для певної освітньої програми, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, на відповідному рівні вищої освіти для здійснення освітньої діяльності за спеціальністю, в межах якої відкривається освітня програма.

Якщо на освітню програму не здійснено набір здобувачів вищої освіти протягом 3 років у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, то проєктна група може в подальшому:

- відмовитися від її реалізації;
- провести удосконалення ОП з метою підвищення її конкурентоспроможності та привабливості на ринку освітніх послуг, надати

матеріали вдосконалення вченій раді університету.

У разі схвалення проведеного удосконалення ОП вченою радою університету набір здобувачів вищої освіти на навчання за удосконаленою ОП здійснюється приймальною комісією університету в наступному календарному році.

5.3 Закриття освітньої програми.

Освітня програма може бути вилучена з переліку ОП, що реалізуються в Університеті, за таких умов:

- з ініціативи факультету/інституту, при їх відмові від реалізації ОП;
- з ініціативи факультету/інституту (за поданням гаранта, декана/директора), у разі відсутності набору здобувачів вищої освіти на навчання за ОП протягом 3 років;
- у разі переформатування ОП. У цьому випадку об'єднана або роз'єднана освітня програма розробляється і проходить затвердження як нова, а за тими освітніми програмами, що реалізувалися до переформатування, припиняється набір здобувачів вищої освіти на навчання. Після завершення навчання здобувачів вищої освіти на останньому курсі (році) освітня програма вилучається з переліку ОП, що реалізуються в університеті;
- з ініціативи університету, якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішньої або внутрішньої оцінки якості освітньої програми отримано висновки про її низьку якість.

Рішення про вилучення освітньої програми з числа ОП, що реалізуються в університеті, приймає вчена рада університету.

6. КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН-ГРАФІК РОЗРОБКИ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Впродовж вересня наказом ректора університету затверджуються склади проєктних груп відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та визначаються гаранті освітніх програм, які реалізуються в Університеті.

Впродовж першого семестру, після затвердження проєктної групи, за поданням гаранта ОП, затверджується склад робочої групи, який засвідчується протоколом засідання.

Впродовж лютого-березня проєктна група, до якої долучається робоча група, організують моніторинг ОП. Рекомендації усіх зацікавлених стейкхолдерів, в тому числі виявлених під час аналізу анкетування, опитування, інтерв'ювання, щодо структури та змісту освітніх програм, рекомендації щодо каталогів вибіркового дисциплін, фіксують у протоколах засідань робочої групи.

До 1 квітня проєктною групою на основі рішень засідань робочої групи та на основі моніторингу проводиться оновлення, модернізація діючих ОП та відкриття нових ОП.

Впродовж квітня усі проєкти оновлених, модернізованих та нових освітніх програм оприлюднюються на офіційному сайті Університету для громадського обговорення.

З 1 травня до 10 травня проєктні групи здійснюють доопрацювання освітніх програм з врахуванням отриманих пропозицій, зауважень та рекомендацій, що надходять через *Google форми, які розміщені на сторінці проєктів ОП.*

До кінця травня оновлені, модернізовані, нові освітні програми проходять усі процедури затвердження викладенні у п. 5.1 цього Положення.

З 1 червня усі затвержені освітні програми оприлюднюються на офіційному сайті Університету. Разом із освітніми програми оприлюднюються силабуси обов'язкових освітніх компонентів та каталоги вибіркового дисциплін з анотаціями до них, що входять у конкретні ОП.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Відомості про освітні програми розміщуються на сайті університету в розділі «Навчальна робота. Освітньо-професійні програми».

Відповідальними за формування і зберігання паперових версій портфоліо

ОП є її гарант та декан факультету/директор інституту.

Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення інформації про освітню програму на сайті університету є гарант освітньої програми та декан факультету/директор інституту.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-науково-виробничих питань розвитку і адміністративно-господарської діяльності

Андрій ЗЕЛЕНСЬКИЙ

Проректор з навчальної, науково-інноваційної та міжнародної діяльності

Оксана БЯЛКОВСЬКА

Керівник відділу ліцензування, акредитації та якості освіти

Оксана СІДЛЕЦЬКА

Критерії внутрішнього оцінювання якості освітньої програми

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування

загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі).

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються.

Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно

дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої

діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Цей критерій застосовується з урахуванням вимог та обмежень щодо оприлюднення інформації з обмеженим доступом, встановлених законодавством.

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму веб-сайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства.

Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Цей критерій застосовується під час акредитації освітніх програм третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня вищої освіти.

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності.

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників.

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі.

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо).

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо.

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються.

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення

наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ АКРЕДИТАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Після затвердження вченою радою університету оновлених та нових освітніх програм деканами факультетів/директорами інститутів визначається перелік тих освітніх програм, які у наступному навчальному році планують проходження зовнішньої акредитації. Перелік освітньо-професійних програм подається до відділу ліцензування, акредитації та якості освіти, перелік освітньо-наукових програм подається завідувачу аспірантури, докторантури для подальшої подачі заявки у Національне агентство забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) про намір проведення акредитації.

Після подачі заявки про намір проведення акредитації у Національне агентство забезпечення якості вищої освіти в університеті формується Графік проведення внутрішньої акредитації освітніх програм. Під час складання Графіку враховується кількість програм, які університет бажає акредитувати в наступному році.

Метою внутрішньої акредитації є:

- установлення відповідності якості освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою критеріям визначених цим Положенням;
- допомога гарантам у визначенні сильних і слабких сторін освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою;
- сприяння інтеграції університету до Європейського простору вищої освіти.

Відповідність освітньої діяльності за освітньою програмою здійснюється за кожним критерієм.

До процедури внутрішньої акредитації в університеті долучаються наступні підрозділи:

- Відділ акредитації, ліцензування та якості освіти;

- Навчально-методичний відділ;
- Науково-дослідна частина;
- Відділ міжнародного співробітництва, практики та академічної мобільності;

- Центр виховної роботи і соціально-культурного розвитку;
- Навчально-науковий центр підвищення кваліфікації;
- Приймальна комісія;
- Відділ фінансування та бухгалтерського обліку;
- Відділ кадрів;
- Наукова бібліотека;
- Інформаційно-обчислювальний центр;
- Аспірантура, докторантура;
- Юридичний відділ;
- Первинна профспілкова організація співробітників та студентів ЗВО «ПДУ».

- Факультет/інститут (який здійснює підготовку за відповідною освітньою програмою);

Гарант освітньої програми, призначений наказом ректора університету, відповідно до Графіку проведення внутрішньої акредитації освітніх програм, подає до ВЛАЯО/завідувачу аспірантури, докторантури наступні матеріали:

- затверджені в установленому порядку освітню програму та навчальний план за цією програмою;
- рецензії та відгуки стейхолдерів;
- протоколи засідань робочих груп щодо моніторингу якості освітньої програми;
- відомості про самооцінювання освітньої програми.

Усі документи щодо проведення внутрішньої акредитації формуються в *акредитаційну справу*, яка ведеться в електронному вигляді.

Керівник відділу акредитації, ліцензування та якості освіти /завідувач

аспірантури, докторантури після отримання від гаранта усіх відповідних документів, впродовж одного робочого дня надсилає їх на електронні адреси керівників структурних підрозділів, що визначені цим положенням відповідальними за проведення внутрішньої акредитації ОП університету.

Керівники структурних підрозділів, що визначені відповідальними за проведення внутрішньої акредитації ОП університету здійснюють аналіз наданих документів упродовж п'яти робочих днів з дня отримання на відповідність згідно із визначеними цим положенням критеріями оцінювання якості освітніх програм. Наступним етапом формують свої зауваження та пропозиції щодо виконання кожного критерію внутрішньої акредитації ОП у відповідний звіт про результати внутрішньої акредитації ОП (таблиці 1-15).

Під час формування звіту про результати внутрішньої акредитації ОП в електронному вигляді керівник структурного підрозділу робить запис щодо кожного підпункту критерію. За умови відсутності зауважень та пропозицій робиться запис – «відсутні».

Сформований звіт про результати внутрішньої акредитації ОП в електронному вигляді керівник структурного підрозділу надсилає на електронну пошту керівнику відділу ліцензування, акредитації та якості освіти/завідувачу аспірантури, докторантури не пізніше наступного робочого дня після завершення терміну проведення аналізу.

Керівник відділу ліцензування, акредитації та якості освіти /завідувач аспірантури, докторантури на основі отриманих звітів від керівників структурних підрозділів та власних результатів перевірки ОП формує загальний звіт про результати внутрішньої акредитації ОП (таблиця №16) про її якість та якість освітньої діяльності за цією ОП відповідно до визначених цим положенням критеріїв, системи індикаторів й основних заходів системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в університеті. Сформований звіт передає гаранту для подальшого ознайомлення та доопрацювання.

Після врахування всіх недоліків та зауважень гарант передає доопрацьований звіт про самооцінювання кафедрі української мови – з метою редагування текстів та усунення орфографічних, пунктуаційних, лексичних, граматичних, стилістичних помилок.